

Prof. Dr. As. Zlatarov University
National University
of Life and Environmental Sciences of Ukraine

V International Scientific and Practical
Conference

Ukraine, Bulgaria, EU: Economic and Social Development Trends

26 June – 4 July 2021
Burgas, Bulgaria

V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE

«UKRAINE, BULGARIA, EU:
ECONOMIC AND SOCIAL DEVELOPMENT TRENDS»

26 June – 4 July 2021

Burgas, Bulgaria

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.
УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ТА
ЕКОНОМІКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Бабій І. В. , ст. викладач, Хмельницький національний університет, Україна ОЦІНКА ЗАДОВОЛЕНOSTІ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН ЯКІСТЮ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ	10
Болгарова Н. К. , к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ	13
Vovk L. , Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associated Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Ukraine INFORMATION ANALYTICS: PROBLEMS AND MODERN QR-POSSIBILITIES USING THEORETICAL AND APPLIED TOOLS OF DATA SCIENCE	16
Voliak L. , PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Statistics and Economic, National University of Life and Environmental Science of Ukraine, Ukraine DIGITALIZATION OF BUSINESS ANALYSIS	18
Гребеннікова А. А. , к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	20
Лаптєва В. В. , к.е.н., доцент, Київський національний торговельно-економічний університет, Україна СТАН ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ, ЯК ІНДИКАТОР СВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ	24
Маслак О. М. , к.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет, Україна ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ВИРОБНИКІВ ОРГАНІЧНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ	27
Миколюк О. А. , д.е.н., професор, Хмельницький національний університет, Україна ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	30
Михайлов А. Н. , д.э.н., профессор, Михайлова Л.И. , д.э.н., профессор Сумской национальной аграрный университет, Украина ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТА ПЕРСОНАЛА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	33

Маслак Н. Г. , к.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет, Україна ОБГРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ	128
Мрачковська Н. К. , к.е.н., доцент, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Україна СУЧАСНИЙ СТАН ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ УКРАЇНИ	131
Olifer D. O. , master students, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine Titenko Z. N. , Candidate of Economic Sciences, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine FINANCIAL STATE SECURITY CONSOLIDATION BASED ON VENTURE INVESTMENTS	134
Olifer I. O. , master students, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine Davydenko N. M. , Doctor of Economics, Professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine ANALYSIS OF BUSINESS CYCLES IN THE UKRAINIAN ECONOMY	136
Орологопуло К. О. , студент, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, Украина Олейник Л. А. , к.э.н., доцент, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, Украина ТЕНДЕНЦИИ БАНКРОТСТВА ПРЕДПРИЯТИЙ УКРАИНЫ	139
Skrypnyk H. O. , Ph.D. in Economics, Associate of the Department of Finance, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine FINANCING OF REGIONAL DEVELOPMENT PROJECTS OF UKRAINE	142
Titenko Z. M. , Ph.D., Senior Lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine FINANCIAL SUPPORT OF INNOVATIVE ACTIVITY OF UKRAINIAN ENTERPRISES	145
Titenko Z. M. , Ph.D., Senior Lecturer, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine Sukach I. , master students, Nahorna V. , master students, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE	147
Yavorska V. O. , PhD in economics, Associate Professor, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine FUNCTIONAL PURPOSE AND DEVELOPMENT OF EXCHANGE-TRADED FINANCIAL DERIVATIVES MARKET	150

Маслак Н. Г.
к.е.н., доцент
Сумський національний аграрний університет, Україна

ОБҐРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ

Сучасні системи охорони здоров'я потребують забезпечення достатніми фінансовими ресурсами, доступу до медичних послуг, універсального охоплення основними видами допомоги у сфері зміцнення здоров'я, профілактики, лікування і реабілітації населення, підвищення ефективності та зменшення фінансових ризиків, пов'язаних з наданням допомоги, створення умов для того, щоб вартість послуг не стала на перешкоді при їх отриманні, збереження ефективності систем охорони здоров'я в умовах бюджетних обмежень внаслідок фінансово-економічних криз.

Проблемі управління та реформування охорони здоров'я України присвячені роботи великої кількості вітчизняних та закордонних науковців та вчених, проте оригінальні дослідження, які б торкалися комплексного вивчення і запровадження зміни системи фінансування охорони здоров'я в розрізі її основних функцій на теперішній час відсутні, що і обумовило актуальність проведеного дослідження, визначило його мету і завдання.

Метою роботи є обґрунтування та розробка моделі фінансування охорони здоров'я України, яка орієнтована на максимально можливе забезпечення потреб населення в різних видах медичної допомоги в межах наявних фінансових ресурсів та з урахуванням вимог реформ.

Фінансове забезпечення охорони здоров'я, на погляд науковців, є методом фінансового механізму, що визначає принципи, джерела й форми фінансування суб'єктів господарювання, діяльність яких спрямована на збереження, охорону, зміцнення та відновлення здоров'я громадян [1], [2, с. 26]. На нашу думку, крім цього, воно є механізмом системи фінансування, який включає процес формування, розподілу і використання фінансових ресурсів, спрямованих на здоров'я людини. Таке розуміння дозволяє виявити залежність між кінцевою метою функціонування системи охорони здоров'я та державною політикою, яка включає всі вектори розвитку даного напрямку.

Дослідження зарубіжного досвіду функціонування системи фінансування сфери охорони здоров'я, та враховуючи дослідження реформ, які відбуваються, Україна обрала шлях до побудови бюджетно-страхової моделі фінансування. Основними джерелами фінансування у даній моделі є бюджет та фонд соціального медичного страхування.

Проте в період переходу до бюджетно-страхової моделі та на початках її існування фінансування недостатнє і медичне страхування - це лише одне із можливих джерел збільшення фінансування галузі охорони здоров'я, тому передбачена можливість залучати додаткові джерела, такі як: кошти, від надання певних платних медичних послуг, кошти добровільного медичного страхування, кошти, отримані на основі спонсорської та благодійницької допомоги.

Концепцією реформи фінансування системи охорони здоров'я України була регламентована нова сучасна модель державного фінансування. Представлена модель, крім чітких прозорих гарантії держави щодо медичної допомоги, фінансового захисту для громадян у випадку хвороби, ефективного та справедливого розподілу публічних ресурсів та скорочення неформальних платежів, передбачає створення системи єдиного національного замовника медичних послуг [3].

Разом з цим, нова модель передбачає надання публічним медичним закладам автономії, що дозволить створити єдиний ринок медичних послуг (єдиний медичний простір), на якому держава, страхові компанії, місцеві бюджети та громадяни зможуть придбати послуги у незалежних постачальників усіх форм власності. Держава при цьому буде оплачувати визначений гарантований пакет медичних послуг, безоплатний для громадян, а постачальники будуть конкурувати за ці кошти. Послуги, які не входять до гарантованого пакету, громадяни зможуть оплатити напряму або за допомогою добровільного медичного страхування.

Аналізуючи зміни у фінансуванні охорони здоров'я України за період 2015-2020 роки, було зроблено висновок, що видатки на охорону здоров'я зросли в реальному вираженні на душу населення на 20,0%, проте це частково пояснюється зниженням чисельності населення (на 2,9% за період, що аналізується) та відбувається значно повільніше, ніж економічне зростання країни.

Щодо консолідованих видатків на охорону здоров'я у % від ВВП, то відбулося їх скорочення з 3,6% до 3,0%, що свідчить про те, що зростання державних видатків на охорону здоров'я більш повільніше, ніж економіка України в цілому. При збереженні такої тенденції до 2021 року, можна очікувати, зменшення реальних видатків на охорону здоров'я в розрахунку на душу населення приблизно на 8,4%.

З метою досягнення відновлення та забезпечення довгострокового зростання, як економіки, так і фінансування охорони здоров'я, уряд скоротив загальні державні видатки (з 34,2% до 32,9% ВВП), що призвело до фактичного зменшення загального обсягу бюджетних коштів, а також зменшив частку бюджету на охорону здоров'я з 10,4% до 9,2%, у 2015 році та у плані на 2020 рік відповідно.

Слід наголосити, що з 2015 року уряд проводив виділення коштів на охорону здоров'я функціонуючим адміністративним одиницям, використовуючи при цьому механізм субвенції. Усі загальномедичні субвенції до моменту створення НСЗУ, охоплювали профілактичні заходи щодо захворювань, ПМД, амбулаторні та стаціонарні медичні послуги в межах окремих адміністративних одиниць. Майже третина субвенції була перерахована до обласних бюджетів, решта - на громади, райони чи міста. В 2018 році кожна адміністративна одиниця України (1288) створювала пули ресурсів, що фінансувалися з бюджету. При цьому за наявності адміністративної децентралізації та територіального співпадіння, такий механізм розподілу ресурсів призводив до дублювання медичних послуг та, як результат, неефективного використання ресурсів [4].

За даними Державного управління статистики України у 2018 році на загальнодержавні витрати МОЗ України було виділено близько 54,5 млрд. грн., з них медична субвенція з державного бюджету для місцевих бюджетів становила 51,4 млрд. грн..

У 2019 році на охорону здоров'я було виділено з державного бюджету 98,2 млрд. грн. (2,43% від ВВП), фактичні видатки державного бюджету на охорону здоров'я становили 38,6 млрд. грн, у тому числі за загальним фондом - 36,6 млрд. грн. та за спеціальним фондом - 1,9 млрд. грн..

Одним із базових питань в межах функціонування моделі фінансування охорони здоров'я є визначення політики та стратегічного напрямку розвитку НСЗУ, як основного розпорядника бюджетних коштів, щодо закупівлі медичних послуг. Крім того, дослідження взаємовідносин між НСЗУ, МОЗ України, Міністерством фінансів України та КМУ у сферах визначених політики та стратегії на різних етапах реформи. У подальшому актуальним є питання зміни ролі ОМС у фінансуванні системи охорони здоров'я та формування відносин між ОМС та НСЗУ в процесі реалізації запланованих в межах реформи етапів. І останнє, не менш важливе питання, це формування механізму контролю за результатами діяльності НСЗУ та використанням державних коштів.

Список використаної літератури:

1. Бондар А.В. Фінансування галузі охорони здоров'я в Україні та у зарубіжних країнах. Національний університет «Львівська політехніка». URL: <http://ena.lp.edu.ua> (дата звернення: 25.12.2020).
2. Буздуган Я. Поняття, принципи, форми фінансового забезпечення охорони здоров'я в Україні. *Віче*. 2008. № 5. С. 26–28.
3. Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я України, лютий 2016. URL: <http://uoz.cn.ua/reforma022016.pdf> (дата звернення: 25.12.2020).
4. Бюджетний простір для системи охорони здоров'я в Україні: програмний документ для підтримки діалогу щодо підготовки бюджету на 2021 рік. URL : https://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0018/425340/WHO-WB-Joint-Report_UKR_Full-report_Web.pdf (дата звернення: 03.01.2021).